

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovanensi I. V. D. Et Antecessoris Commentariis In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus L. Ne Clerici vel Monachi sacerularibus negotiis se immisceant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

sari potest etiam ad mortem, quia tantum subvenitur existenti in ea. Extrahens tenetur criminis maiestatis, & capitaliter puniendus, l. i. & 6. C. De his qui ad Eccl. config. Verum ea non est in usu. Iure Canonicō volunt incurri excommunicationem ab extrahentibus, per d. can. Definitione XVII. q. 4. quam tamen alii recte putant esse sententia ferenda potius, quam latet, per can. Id constitutimus d. q. 4. Celsa poena, quando licetis Rectoris Ecclesie extrahit teus; quae dari potest, promissa vita & necis indemnitate reo.

39 Q. An in casu, quo non computat immunitas, possit reus extrahi per Magistratum sacerdotalem? R. Loci quidem reverentiam postulare, ut non extrahatur, nisi obtemperat licentia ab Episcopo Salic. ad Auth. Si quis Cod. Ad L. Ital. de adulst. Alter tamen secundum jus dicendum videri, & servari, ut tradit Covarr. d. loconu. 18. & Clarius § fin. qu. 30. n. 10. propterea quod non possit dici agi contra immunitatem, quae non competit; nec loco fiat injuria, cum ab eo reus non mereatur defendi, propter criminis enormitatem, juxta d. c. 6. & fin. h. t. Quæ posterior opinio procedet in locis, ubi non est recepta Gregorii XIII. Constitutione, quæ prohibuit, etiam in casu, quo celsat immunitas, extracti reum sine licentia Episcopi. Est autem in casu licita extractio nis vel abductionis evanđelii omnis tumultus. Extractus taliter etiam paenam corporali plectendus viderur, cum d. c. 6. non detur alius remissio, quam qui merentur immunitatem.

TITULUS L.

Ne Clerici vel Monachi sacerdotalibus negotiis se immisceant.

SUMMARIUM.

1. Clerici quibus negotiis se immiscere nequeant.
2. Tutelam recte suscipiant.
3. Iuri civili aut Medicinae operam dare veritum.
4. Gradum in iure civili sumere & docere licet.

Cum à sacerdotalibus negotiis immunitas sit concessa Clericis, non debent ea ipsi ad-

fectare, aut iis se immisceare, per quod dividio avocentur: cuiusmodi iuris, Principibus laicis, quoad iusta, eq. 4. litates laicorum nomine prosequi, et ram laico postulare, sup. Depositum sanguinis exercere; quales sunt deinceps & nisi desistant, excommunicandi. Namdem pœnam subeunt, qui fecundum dictio nis officium, quod habent, sonnunt, d. c. 4. & 5. Præterea mercantur exercere, c. 6. eod, quanvis iustum regi non satis denegandum ex necessitate, Chirurgiam exercere, sententia legi dictare, aut proferre, interesse vindicta guinis, purgationi vulgari, c. fin. h. t. telam tamen miserabilium personarum suscipiant, cum illa indeſerit manegant adminiculo Ecclesiastico, proximam Dei, can. fin. Dis. 86. Non potest etiam Religiosi illis adſistere, prævi Superioris licentia, arg. c. 2. de nov. Navarr. Conf. 1. n. 3. b. t.

Ut autem vocationi suæ promptius ciant Clerici, & animarum salutem rebus mundanis minimè implicari, non nisi Theologia aut Juris Canonici incumbere. Physicam, id est medicinae audire veritum; uti & Leges, sub pœna communicationis; quæ Religiosi sunt qui Claustro exeuntes ad audiendam, aut Leges, intra duorum mesium non redeunt, c. 3. h. t. Quæ pars extenditur ad Archidiacenos, Plebani positos, Cantores, Personam loci presbyteros denique, si intra annos sexaginta, c. fin. h. t. & c. 1. eod. in 6. Quantur accipendum dejetis, qui principali bus operam dant, non item minus præter, ad majorem Canonum intelligentiam non ita facilis, nullo præmisso iurius ecclesiasticus Abbas in c. fin. in fine h. t. quo oportet contineri privatum Legibus operari.

Queritur, An habeat locum immunitatem gradum in Jure Civili, aut docentibus legi. R. Non videri habere locum in functione gradum, cum Canon tantum loquuntur a docentibus, qui cum sit paucis, non tendendus. De docentibus posse docere propter c. 3. h. t. V. Legem: quod una

accipiendum esse de audiētib⁹, patet ex d. c. fin. in quo Honorius Papa explicat d. c. s. non facta mentione nisi audiētum, ut do-
centes non videantur hac poena teneri. Na-
vāt. in Mānīah c. 27. num. 16. & Conf. 2. b. t.
Abbas d. loco. Nisi forte participant in crīmīne,
non reūtentes Leges vel Medicinam, si com-

modè eos expellere possint. Esse autem pī-
dictam excommunicatiōnē juris, patet ex
textu d. c. fin. Cujus dispositio nō habet lo-
cum hic Lovani⁹, ex privilegio Martini V.
concessō tempore erecta Academiæ,
in studiorū promō-
tionem,

HENRICI ZOESII I. C.
IN LIB. QUARTUM
DECRETA LIVM
GREGORII IX. P. M.
COMMENTARIUS.

TITULUS PRIMUS.

De Sponsalibus & Matrimoniis.

SUMMARIUM.

1. Matrimonii necessitas, antiquitas, dignitas.
2. Sponsalia unde dicta.
3. Sponsaliorum definitio.
4. Alias requisita ad sponsalia.
5. An eam suppletat malitia?
6. Septennium an debet esse compleatum?
7. Sponsalia nudo consensu ineuntur.
8. Eoque verbis aut signis exterioribus expresso.
9. An his verbis, Volo tecum contrahere, re-
ducere?
10. An his, Habebo te uxorem; Promitto,
quod te habebo?
11. An & his, Volete uxorem?
12. An hæc forma, Non habebo aliam uxorem
nisi te?
13. An hæc, Ducam uxorem, & nullam aliam
nisi te.
14. An ista, Accipio te in castinum.
15. Sponsalia an censentur iniiri per verba de-
prenstratoris impuberis?
16. Sponsalia obligant ad implementum.
17. Intra quod tempus implenda.
18. An quis cogi possit ea implere?
19. Promissio facta, animo non impledandi an obli-
get?
20. An sub spe ejusmodi permissionis deflorans
virginem teneatur?
21. An si deflorata postea cum alio fornicetur?
22. Sponsalia per copulam subsequentem ante
Concil. Trid. transibant in matrimonium.
23. An & in casu, quo quis ex pluribus unam
duco promisit?
24. Copula præcedenti, aut consueta adeam non
erat idem effectus.
25. Sponsalia dissolvuntur mutuo partium con-
senso.
26. Item parte altera invita, I. Per ingressum
in Religionem.
27. Idque per solam assumptionem habitus.
28. An & ex parte ingressi, in casum, quo egre-
ditur.
29. Sponsalia jurata, an dissolvantur hoc modo?
30. Intellexus c. Commilum, 16. h. t.
31. An licet ingredi Religionem, obtenta copula

Aaa. 3 post